

Møde med Johannes List i Ansgars Kirke, Vesterbro 1A, 9000 Aalborg.

Mandag den 18. september kl. 19:00
De første jøder i Danmark.

v/ Johan List
Professor ved University of Passau.
Formand for flersproget computerlingvistik.

I 1622 inviterede Christian den 4. de første jøder til Danmark. Denne invitation startede det, som siden har udviklet sig til 400 års jødisk historie i Danmark

I foredraget skal vi se på baggrunden for den første jødiske indvandring til Danmark og zoomer ind på centrale nedslag i den dansk-jødiske historie. Vi skal se, hvordan den jødiske minoritet gik fra at have status som en særskilt "nation i nationen" til at blive fuldgældigt medborgere i den danske stat på lige fod med alle andre borgere.

Der er P-pladser rundt om kirken også foran. Alternativ parkering ved Scandic Hotel.

Bonusinfo:

*I november 1622 inviterede **Christian den 4.** de første jøder til at bosætte sig i Danmark. Dette historiske øjeblik markerede begyndelsen på **400 års danmarkshistorie med et jødisk mindretal.** Selvom jøderne i nogle århundreder blev spredt til omkring ti danske byer, har den jødiske minoritet i de sidste 100 år været koncentreret om København.*

***Christian den 4.** så, at de portugisiske jøder - også kendt som de sefardiske jøder - havde en gunstig indvirkning på økonomien i de lande, hvor de boede. Forbedring af den danske økonomi var noget, **Christian den 4.** havde brug for, og derfor lokkede han jøderne til landet med skattefordele og løfter om, at de måtte klæde sig, som de ville. Dette var absolut ikke normalt på det tidspunkt, da jøder i andre europæiske lande blev tvunget til at klæde sig forskelligt og ofte bo i ghettoer.*

*De første jøder bosatte sig i Glückstadt i Holsten i 1634. En sefardisk jøde ved navn **Diego Texiera de Matos**, som var bosat i Hamborg, havde i 1657 lånt **Frederik den 3.** en stor sum penge, blandt andet på betingelsen om, at forholdene for de sefardiske jøder skulle lattes. Dette medførte, at de tidligere strenge forbud mod indvandring og bosættelse af jøder i Danmark blev ophævet til fordel for de sefardiske jøder. Dette privilegium blev stadfæstet den 14. december 1670 af **Christian den 5.**, som senere udvidede det ved forordningen af 30. juli 1684.*

I 1750 blev dette privilegium fornyet, således at de sefardiske (eller portugisiske) jøder uhindret kunne rejse rundt i landet, mens de såkaldte tyske jøder kun efter speciel tilladelse for hver enkelt kunne bosætte sig. Den første jødiske menighed i Danmark dateres til 1684. Siden da har jøderne i Danmark fortsat med at bidrage til landets kultur, økonomi og samfund.

Omskæring af jødiske drengebørn på ottendedagen har også været en tradition i Danmark siden 1622, naturligvis under forudsætning af, at barnet er rask. **Christian den 4.** efterlod et varigt aftryk på Danmarks historie, og hans beslutning om at invitere jøderne til landet har haft en betydelig indflydelse gennem århundrederne.